

MAAELUMINISTEERIUM

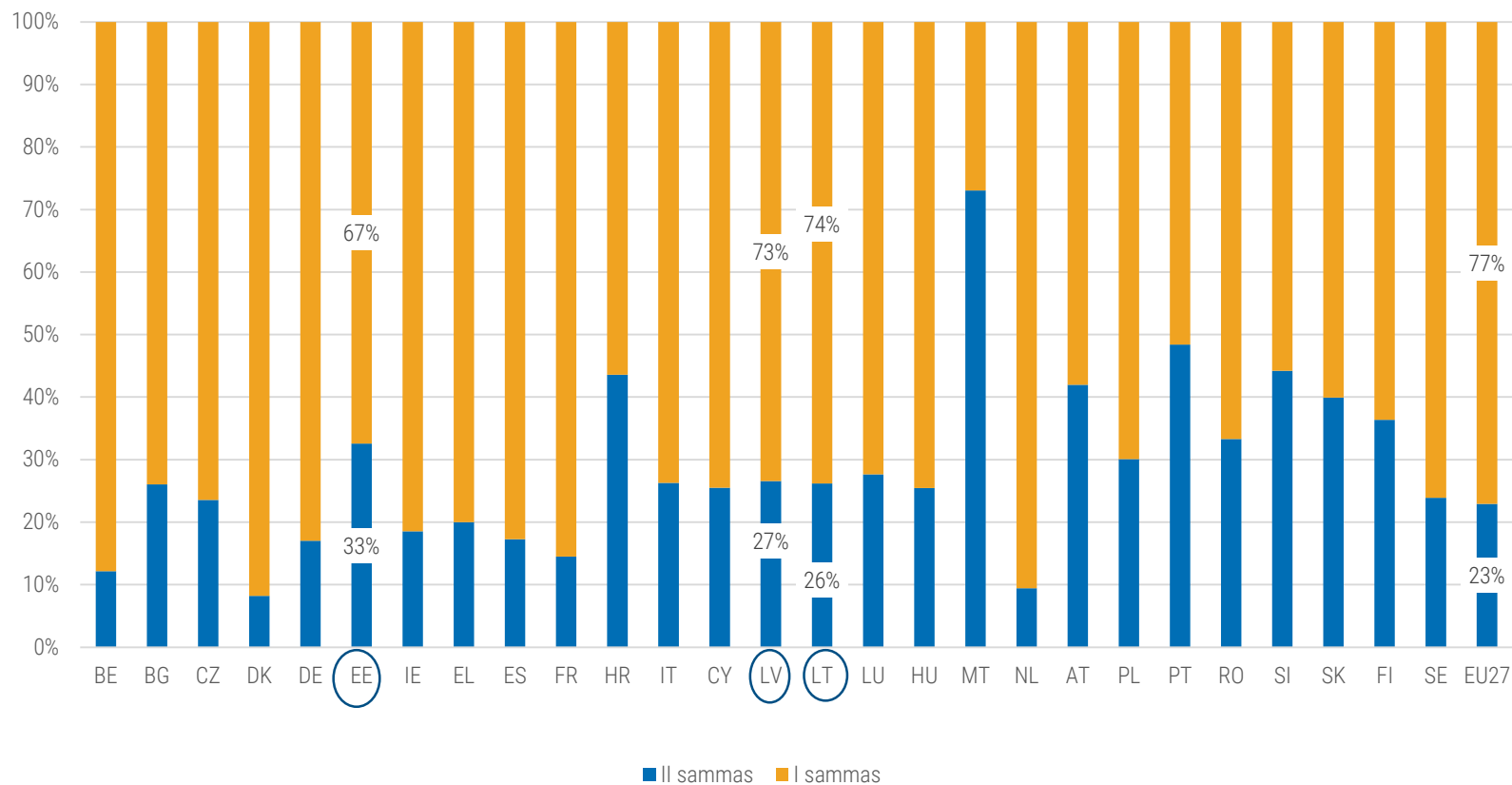
Põllumajandustootjate sissetulekud ja riskijuhtimine - töögrupi II kohtumine

Otsetoetused 2021-2027

23.01.2020

Töögrupi soov eelmiselt kohtumiselt -
näha eelarvete osakaalu teistes liikmesriikides.
Eraldi failina lisame tabeli koos summadega.

I ja II samba eelarvete osakaalud 2021-2027 liikmesriikides

MAAELUMINISTEERIUM

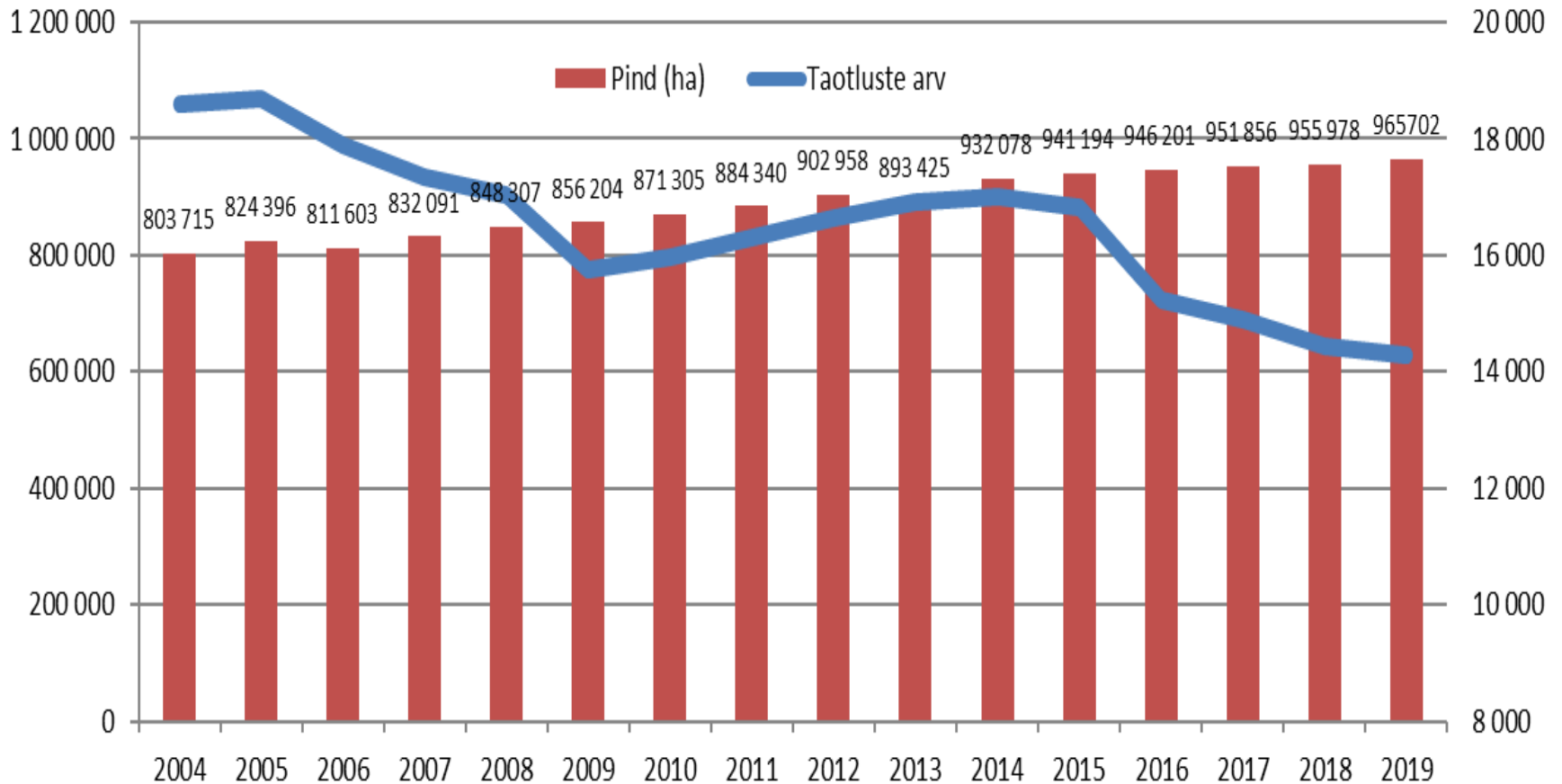
Ühtne pindalatoetus ja rohestamine

Ettevalmistus põhi- ja täiendavate sissetulekutoetuste rakendamiseks 2021-2027

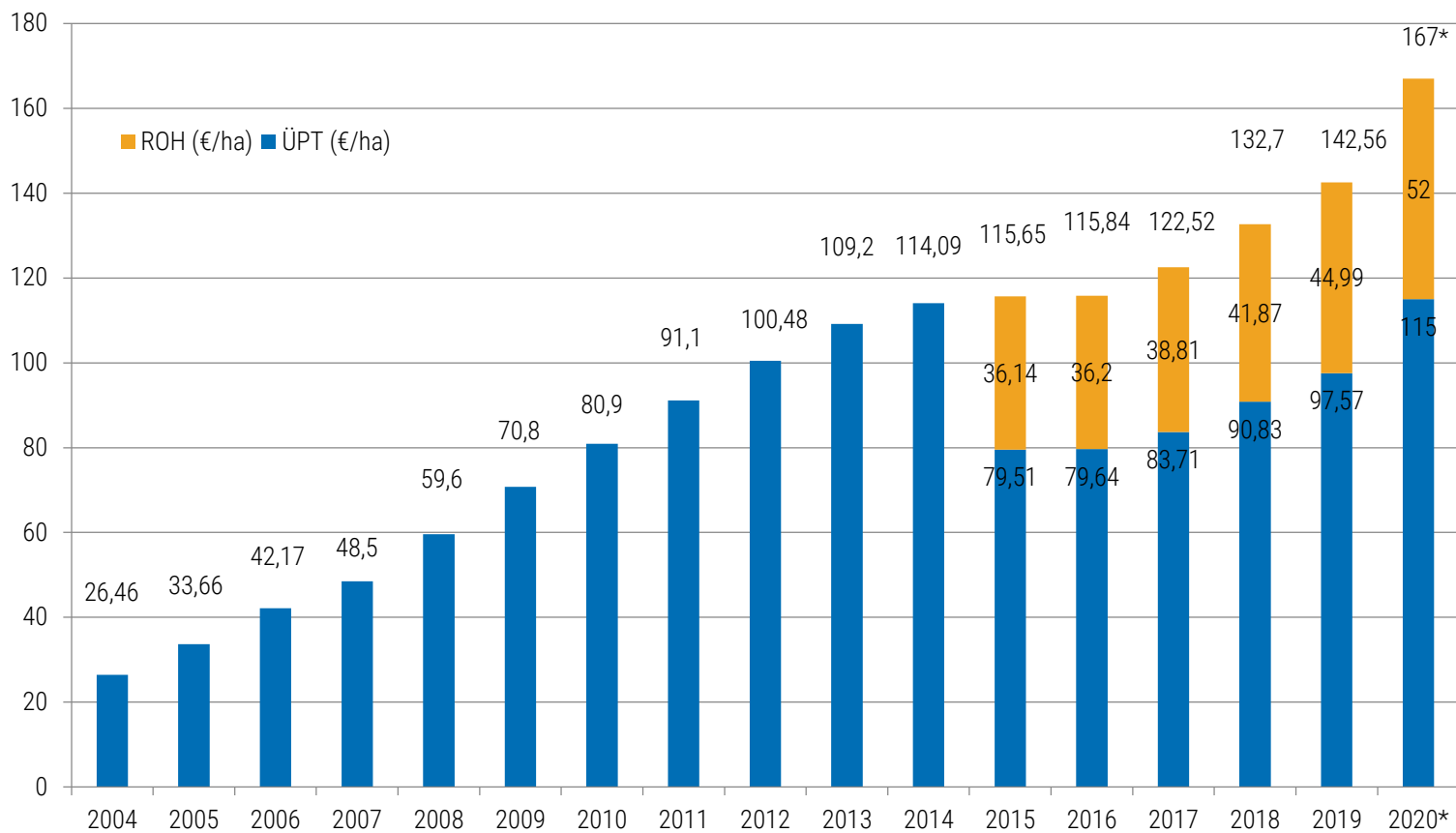
23.01.2020

Ülevaade ÜPTst

Ühtne pindalatoetus 2004-2019

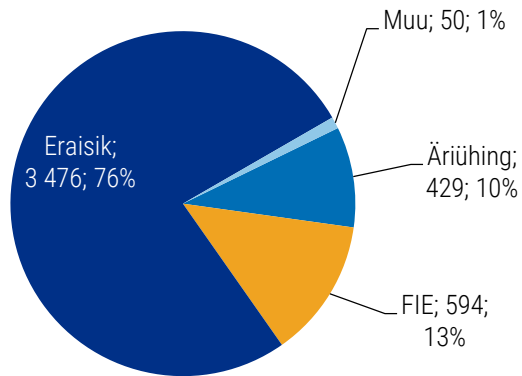

ÜPT+ROH ühikumäärad

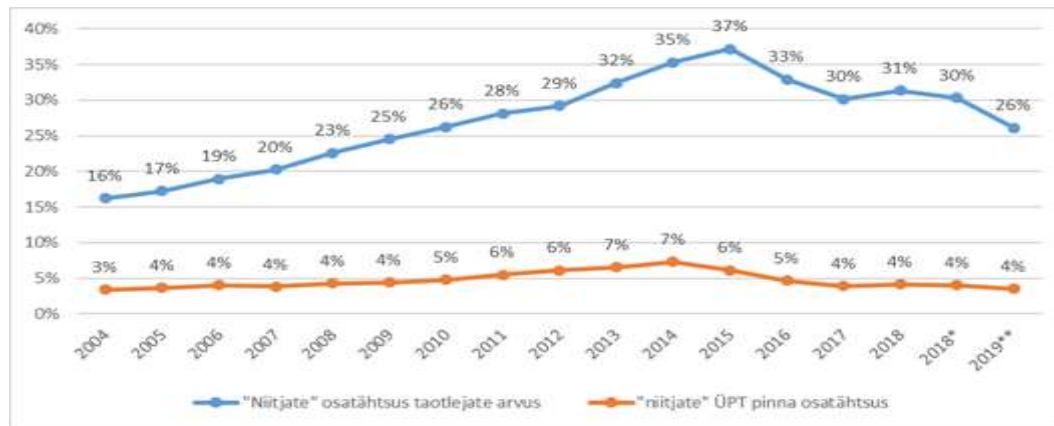
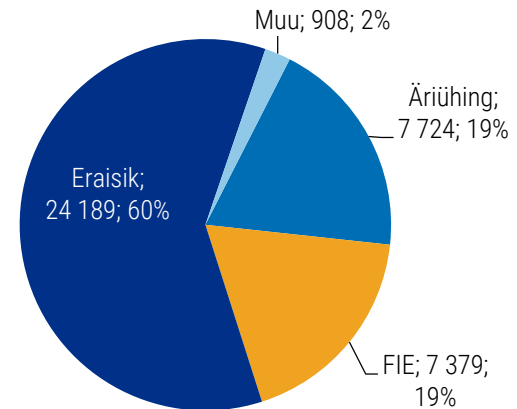

Põllumajandusmaa hooldajad?

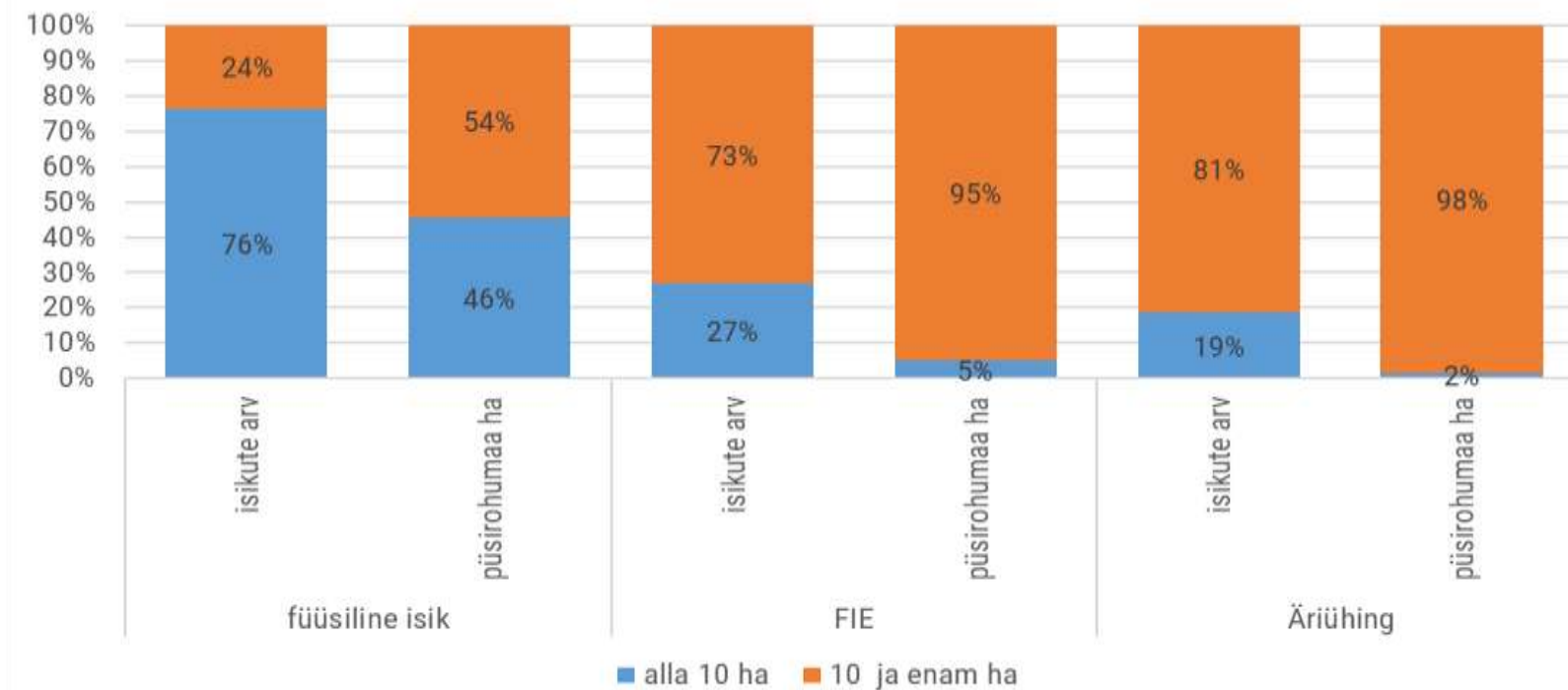
"Niitjate" arv 2018

"Niitjate" ÜPT ha 2018

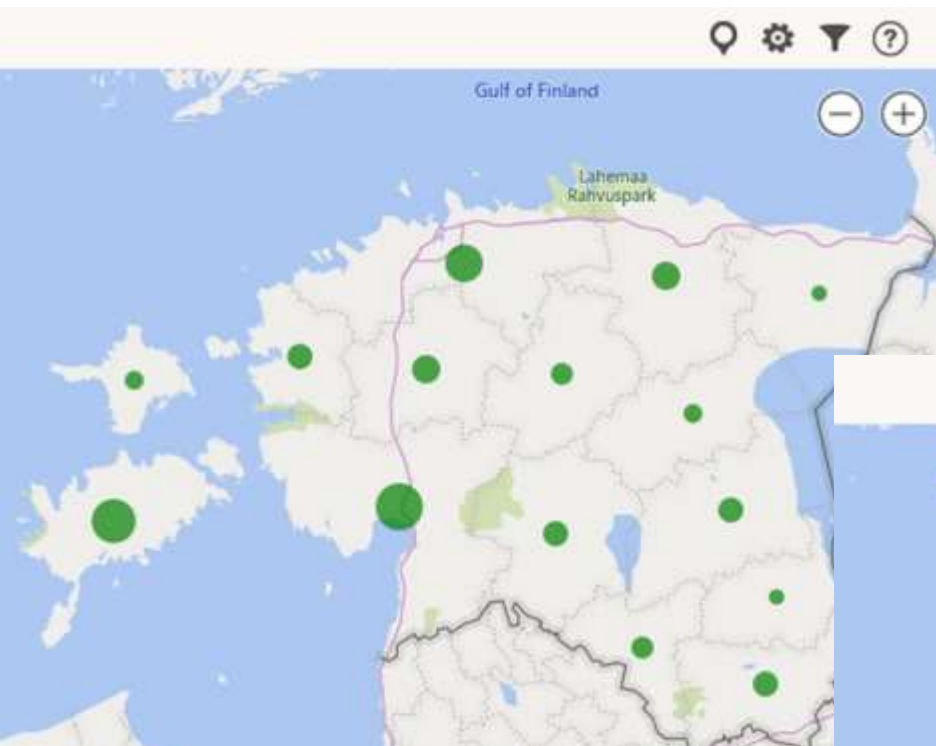
Püsirohumaat ÜPT pinna suurusgruppides

Pindala	Isikute		Püsirohumaat ha		ÜPT ha (püsirohumaaga)	
	arv	Sh FI	Sh FI	Sh FI	Sh FI	Sh FI
alla 10 ha	6 339	76%	26 159	75%	33 751	69%
10 ja enam ha	6 441	23%	253 879	9%	837 920	3%
Kokku	12 780		280 038		871 672	

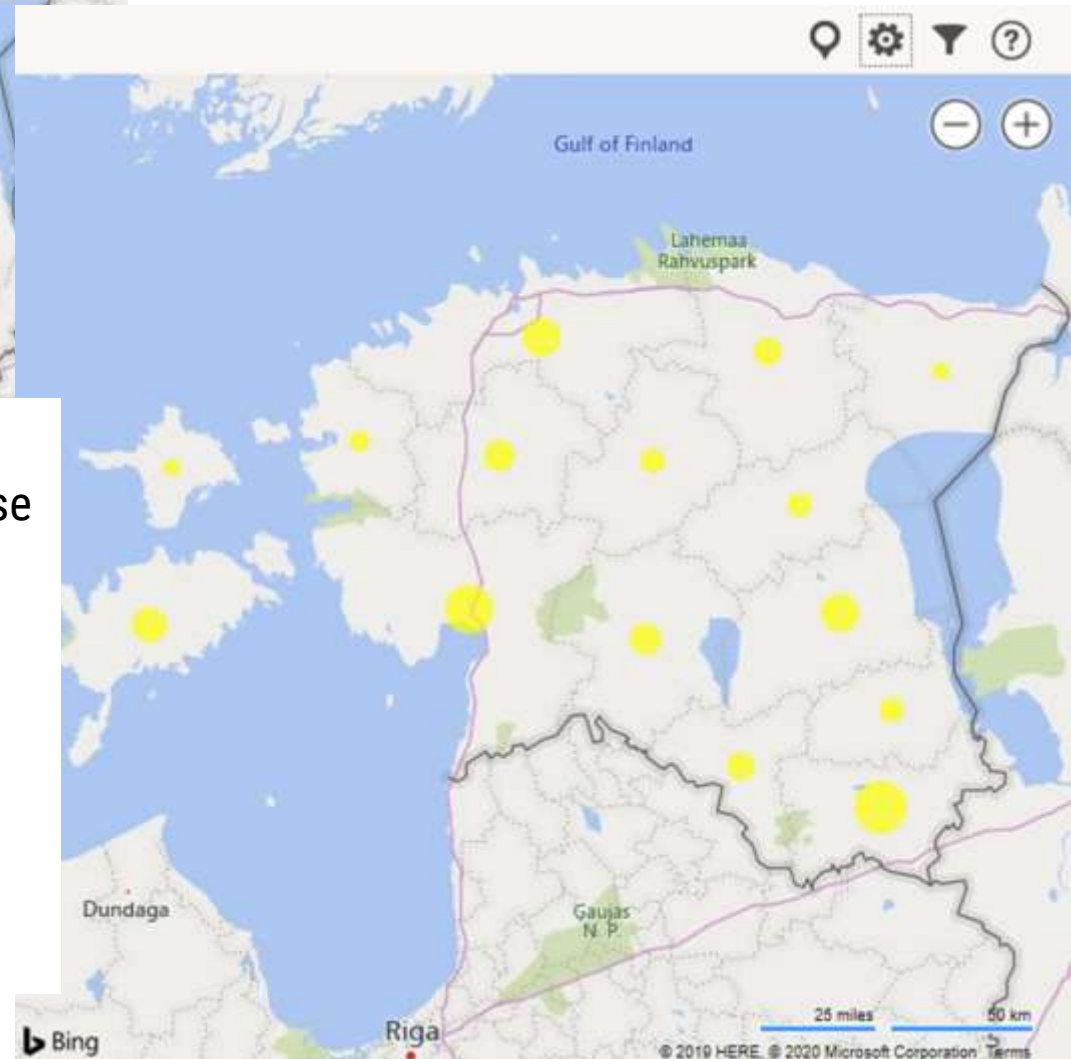
Püsirohumaamaakondades 2018

Suurimad püsirohumaapinnad on Saaremaal ja Pärnumaal, kus kasvatatakse 28% lammastest ja kitsedest ja 29% ammlehmadest

Enim püsirohumaahooldajaid on Võrumaal, Pärnumaal ja Harjumaal

Allikas: PRIA

Andmed pindalatoetuste taotlejate kohta, kes taotlevad vaid ühtset pindalatoetust

Andmed võrrelduna ka KSMi ja MAHE toetuse taotlejatega

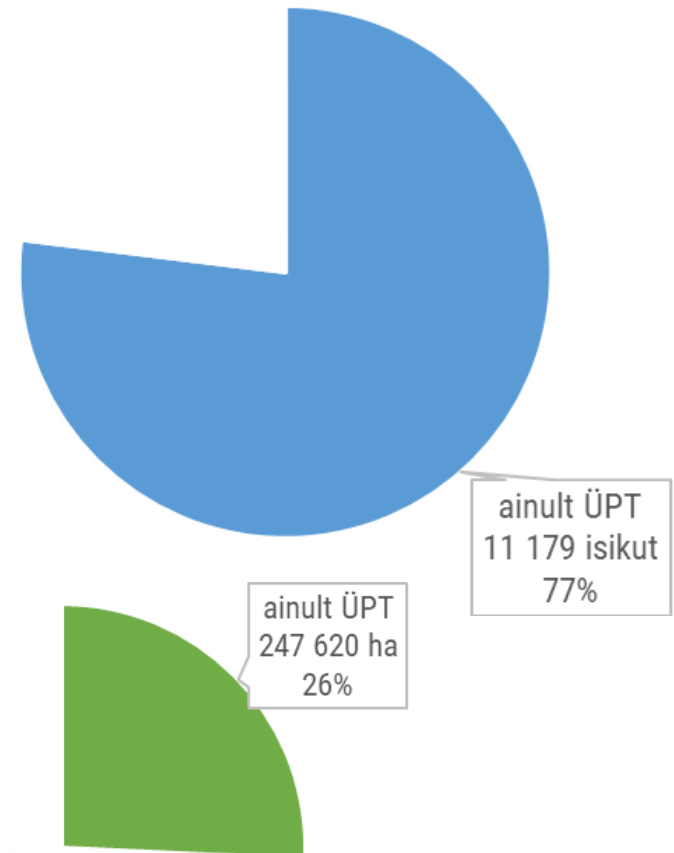
Ainult ÜPT taotleja (2018)

**77% ÜPT taotlejatest ei taotle lisaks
ÜPT-le KSM ega MAHE toetust, sealhulgas:**

...61% füüsilised isikud
kes kasutab 5% kogu ÜPT pinnast

... 26% FIE
kes kasutab 9% kogu ÜPT pinnast

... 13% äriühingud
kes kasutab 11% kogu ÜPT pinnast

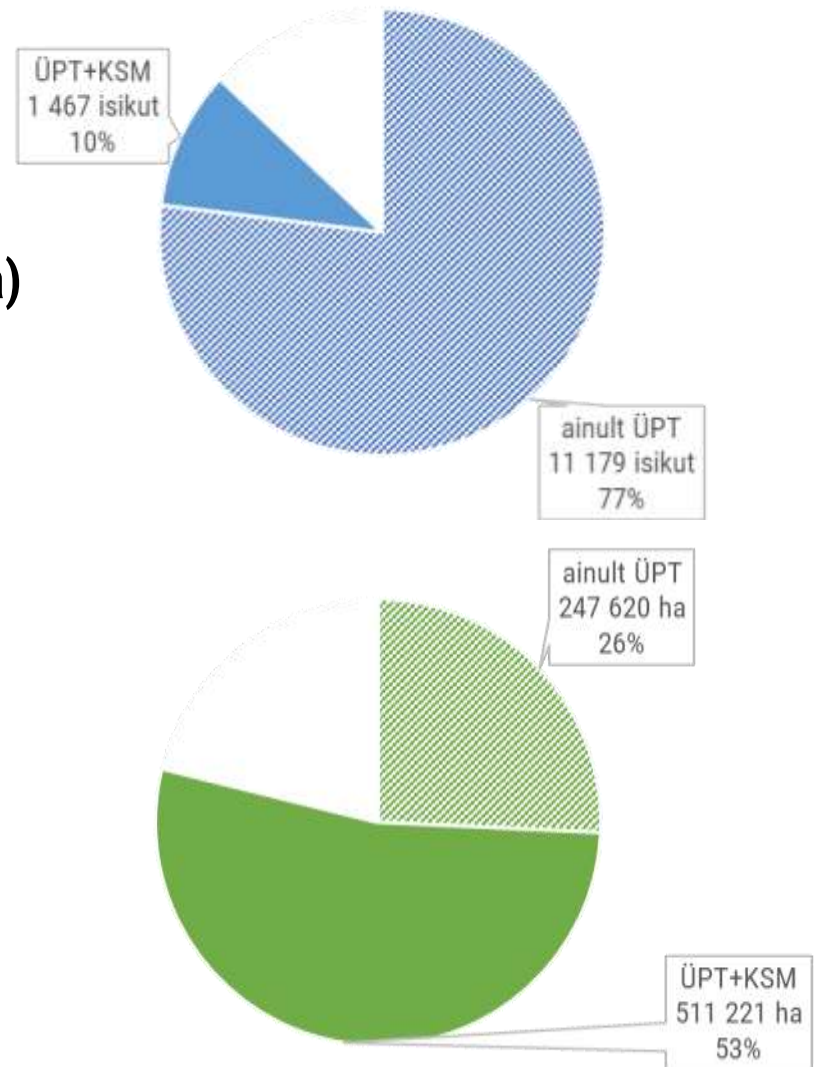

ÜPT+KSM taotleja (2018)

10% ÜPT taotlejatest taotleb lisaks ÜPT-le KSM toetust 88%-le (449 851 ha) oma kasutuses oleva ÜPT pinna kohta (511 221 ha), sealhulgas:

... 43% FIE kellele kuulub 10% kogu ÜPT pinnast

... 57% äriühingud kellele kuulub 43% kogu ÜPT pinnast

Allikas: PRIA, 1% taotlejatest taotleb lisaks ÜPT-le nii KSM kui MAHE toetust

ÜPT+MAHE taotleja (2018)

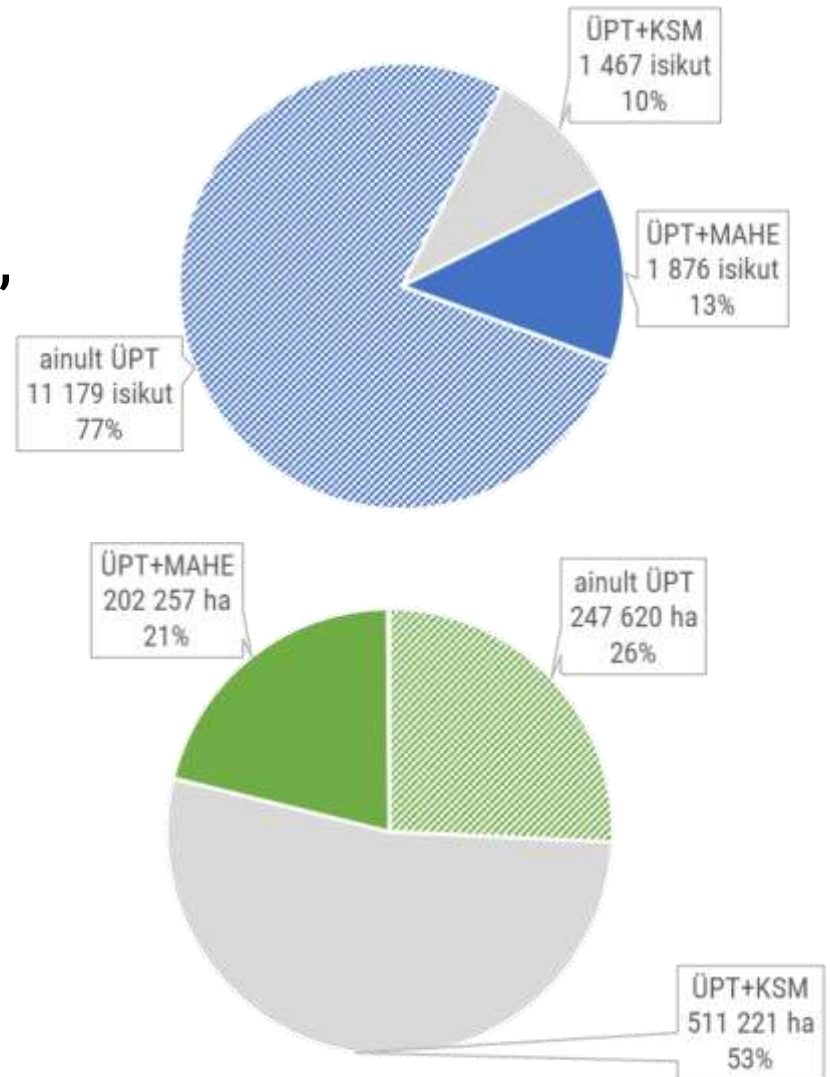
13% ÜPT taotlejatest taotleb lisaks ÜPT-le MAHE toetust kogu kasutuses oleva ÜPT pinna kohta (202 257 ha + 2%), sealhulgas:

... 45% FIE

kellele kuulub 6% kogu ÜPT pinnast

... 55% äriühingud

kellele kuulub 15% kogu ÜPT pinnast

Allikas: PRIA, 1% taotlejatest taotleb lisaks ÜPT-le nii KSM kui MAHE toetust

Rohestamine

Rohestamise toetuse rakendamiseks ette nähtud 3 põhitava:

- 1) **Põllumajanduskultuuride mitmekesistamise tava** vastavalt lävenditele ja erisustele alates 10 ha, mida arvutatakse ajavahemikul 15.06-01.08;
- 2) **Püsirohumaa(de) säilitamine** liikmesriigi tasemel sh keskkonnatundlike PüRM-de säilitamine;
- 3) **Nn ökoalade tava-** toetusõiguslikust põllumaast rohkem kui 15 ha, määratleb 5% toetusõiguslikest hektaritest ökoalaks (maastikuelemendid või maaharimispraktikad) va kui majapidamine asub metsasuse erisusega määratletud aladel.

Käesoleval perioodil on rohestamisest täielikult vabastatud:

- ✓ Väiketootjate skeemis osalejad;
- ✓ Mahetootjad, kelle kasutuses on üksnes mahepõllumajanduslikult tunnustatud maad;

Rohestamise toetuseks on ette nähtud 30% iga-aastasest OT ülemmäärast.

Rohestamise probleemkohad

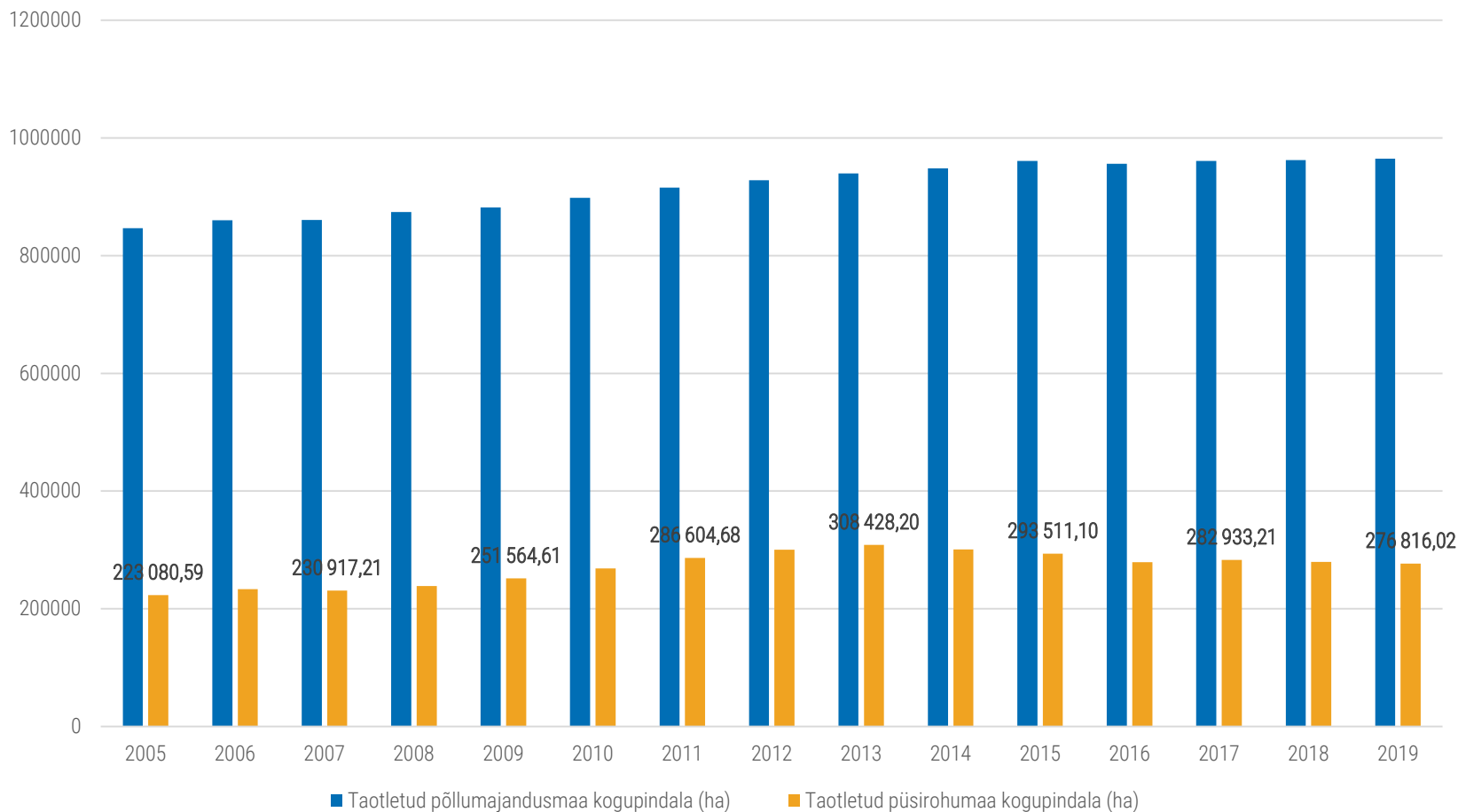
Peamine probleem rohestamise toetuse tavade rakendamisel on seotud püsirohuma(de) säilitamisega.

Eesti on ainukesena EL-s rakendatud püsirohumaade tagasi rajamist (TAR) seoses suhtarvu vähenemisega üle lubatud 5% ja seda nii 2017 kui ka 2019 aastal. 2020. aasta TAR-st pääsesime napilt (suhtarvu vähenemine 4,92%, 2019. a lõpu andmetel), aga endiselt suur oht ja võimalus järgmisel aastal TAR rakendamiseks.

Täiendavate keelude rakendamine nagu nt. PüRM asendamise mitte lubamine ja lausaline üles harimise keeld TAR rakendamise aastatel kõikidele tootjatele- pole suurt mõju suhtarvu taastamisele avaldanud.

Alates 2019. aastast muudeti ka tootjate soovil põllumajanduskultuuride tava raames asjakohase viljelusperioodi ajavahemikku so senine 15.06-15.08 asendati 15.06-01.08 perioodiga. Lisaks puudutab ka ökokesa tootmispiirangut ja N-siduvate põllumajanduskultuuride kasvatamise arvestamist.

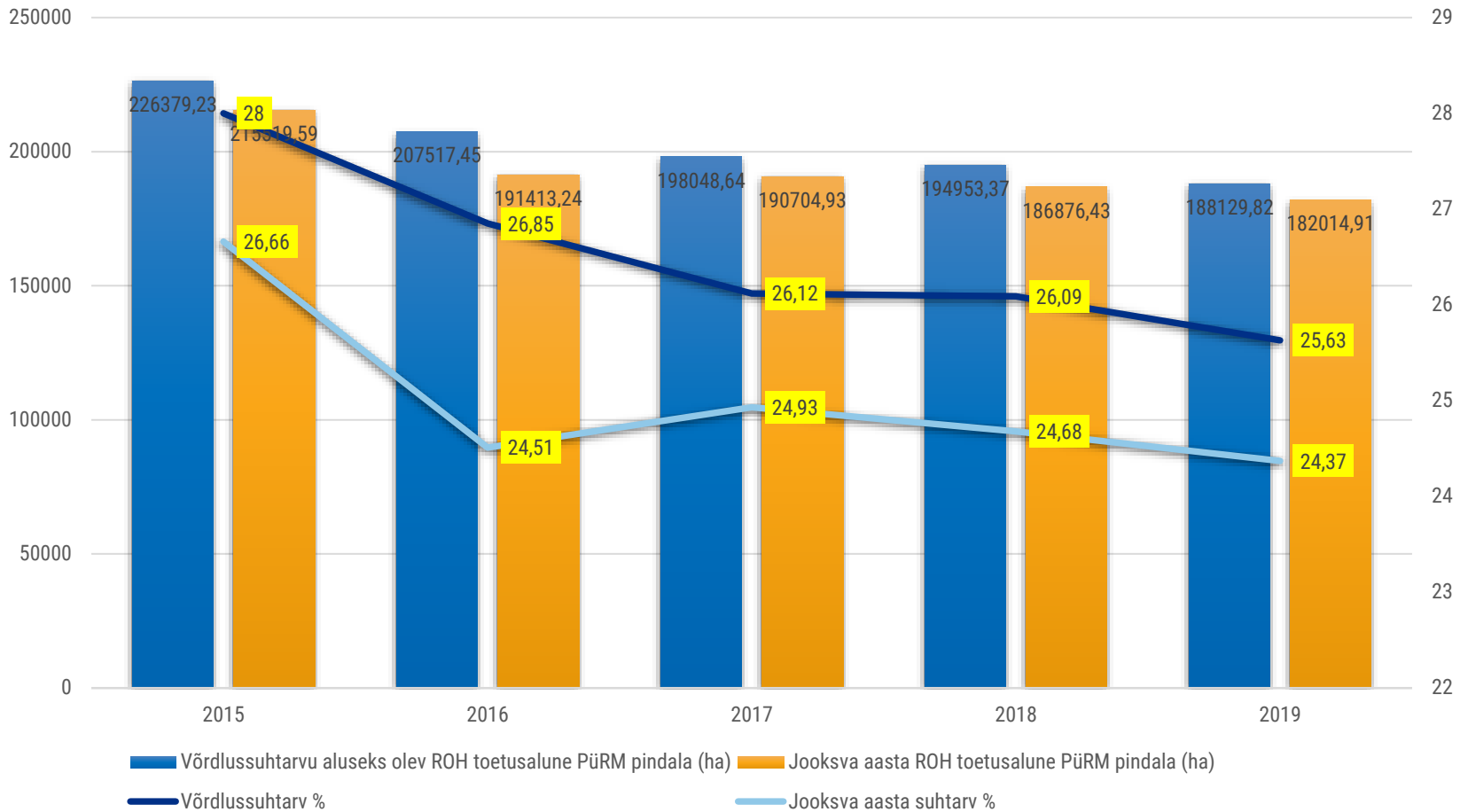
Püsirohuma osakaal põllumajandusmaast perioodil 2005-2019

Allikas: Maaeluministerium

Püsirohuma suhtarvu säilitamine ROH toetusalusest pindalast 2015-2019

Allikas: Maaelusministeerium

ÜPT senine panus

- Põllumajandustootjate stabiilne sissetulek
- Stabiilsete sissetulekutega tagatav riskide maandamise võimalus
- Läbi nõuetele vastavuse ja rohestamise nõuete rakendamise keskkonnahoidlik põllumajandusmaade majandamine
- Avalik teenus korras hoitud põllumajandusmaa ja
-maastike näol, kus on vajadusel võimalik toitu toota

Capping 2015-2020

Üle 150 000 € ulatuvat ÜPT toetust vähendatakse 5% võrra, summa arvestamisel võetakse arvesse põllumajandusliku tegevuse tööjõukulud.

Aasta	2014 tehtud prognoos /KOM teavitus	<i>Capping</i> menetluses kokku	Taotlejate arv kelle osas teostati <i>capping</i> 'u vähendus	Vähendatud summa
2015	24 000	42	10	-27 249,12
2016	24 000	39	2	-5 778,42
2017	24 000	46	2	-18 279,50
2018	26 000	64	3	-586,39
2019	26 000	70	5	-3 721,85
2020*	10 000	80		

* prognoos

***Capping* 2021*-2027**

Strateegiakava peatükk 4.3.2 peab sisaldama *capping*'u rakendamise selgitust

- Kas *capping*'ut rakendatakse?
- Kas rakendamisel võetakse arvesse tööjõukulud?
- Millised on vähendamise summad ning kuidas kasutatakse I samba eelarvet erinevate toetusliikide mõistes

KOM ja NK ettepanekud *capping*'u rakendamiseks

KOM ettepaneku kohaselt vähendatakse otsetoetuste kogusummat, mis ületab 60 000€, järgmiselt:

- 60 000 kuni 75 000 € suurust summat 25%
- 75 000 kuni 90 000 € suurust summat 50%
- 90 000 kuni 100 000 € suurust summat 75%
- Üle 100 000 € suurust summat 100%

Enne vähendatava summa kindlakstegemist saab kogutoetuste summast välja arvata põllumajandusega seotud tööjõukulud ja maksud.

KOM võib vastu võtta rakendusakti *capping*'u ühetaoliseks rakendamiseks liikmesriikides.

NK ettepanek detsember 2019 üldsõnaline

*Capping'*ut rakendada vaid põhisissetulekutoetuse sellele osale, mis ületab 100 000 € ning summa leidmisel võetakse arvesse ka tasutud tööjõukulud.

MÕISTETE TABELI ARUTELU

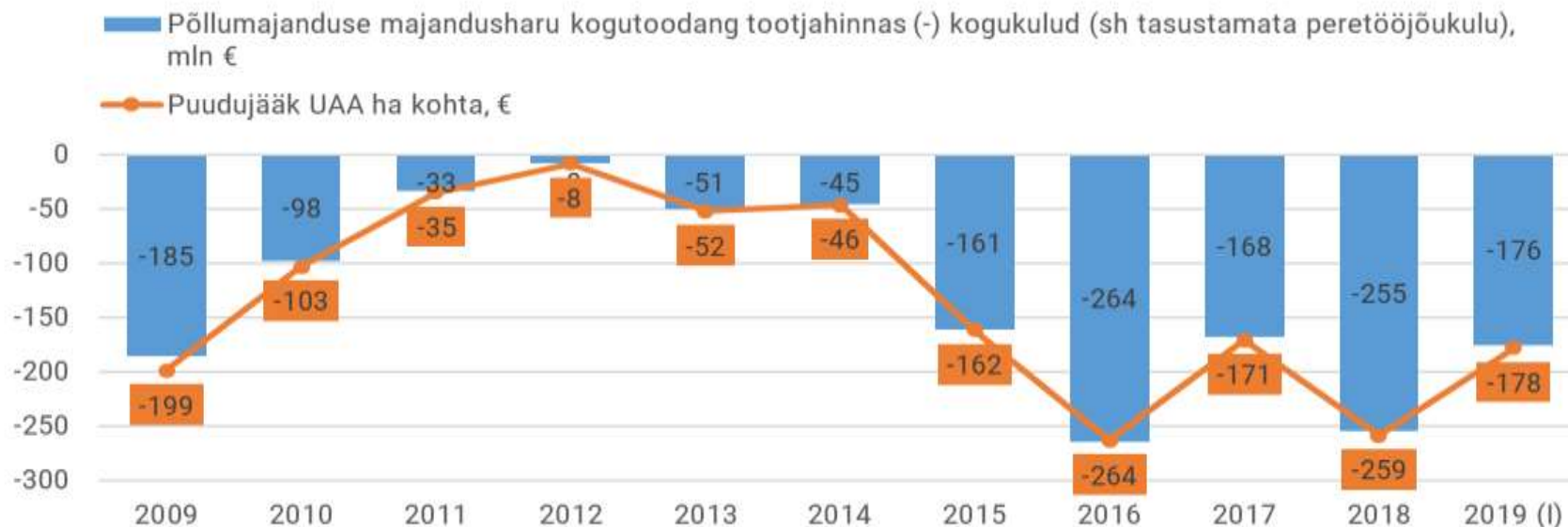
Tabel eraldi failina edastatud töögrupi liikmetele

Põhiline sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks

Sarnaselt ühtsele pindalatoetusele on toetuse saamise tingimuseks põllumajandusliku tegevusega tegelemine, sh tuleb järgida tingimuslikkuse nõudeid.

Esmane eesmärk majanduslik ehk põllumajandusega tegelevate isikute sissetulekute stabiliseerimine.

Tulu puudujääk sektoris

2015-2019 kogu sektoris keskmine tulu puudujääk 205 mln eurot ehk 207 eurot/ha:

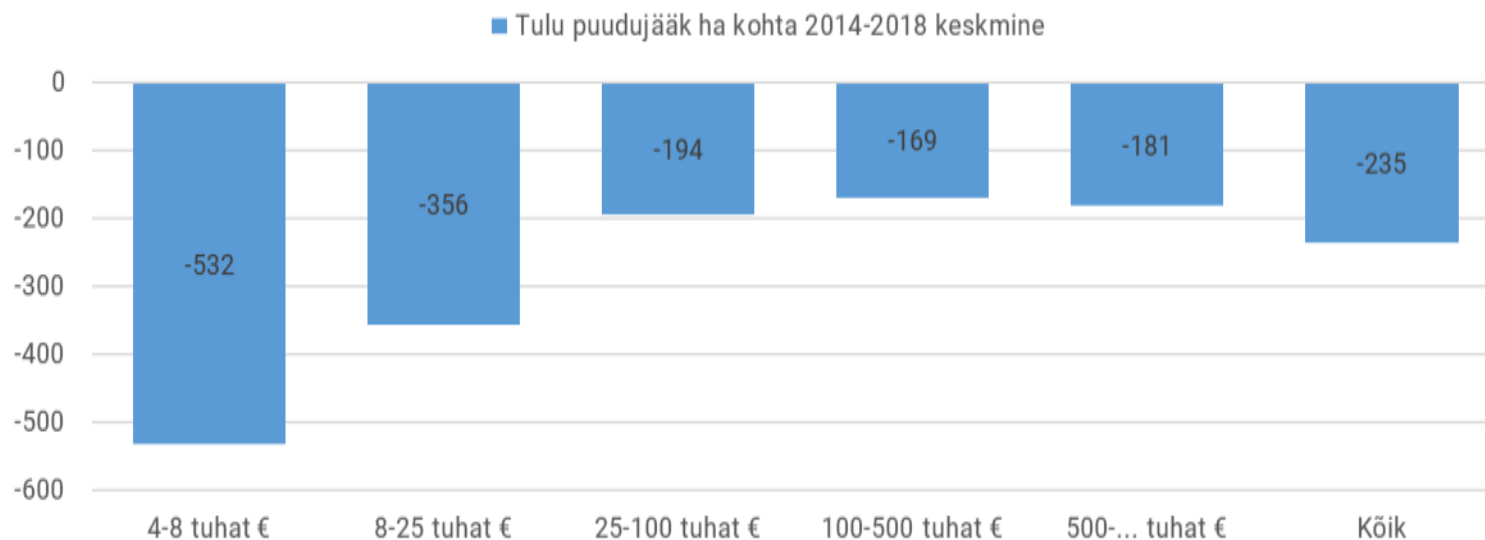
2019. aastal :

* palgalise tööjõu kulu 177 mln eurot, keskmine aastane muutus +7%, peretööjõu samaväärne hinnanguline tööjõukulu 85 mln, keskmine muutus -3% aastas, tööjõu vähenemine kokku samal ajal -3%, palgalise tööjõu osatähtsuse suurenemine 56% -> 68%.

* rendimaksud 37 mln eurot, keskmine aastane muutus +5%, rendimaa osatähtsus 67% -> 69%

* intressimaksud 32 mln eurot, keskmine aastane suurenemine +14%

Tulu puudujääk keskmises ettevõttes

2014-2018 keskmine tulu puudujääk ettevõtetes, mis kuuluvad FADN valimisse, on **235 €/ha**, väikseim (-181 €/ha) ettevõtetes majandusliku suurusega üle 500 tuhande euro, nende kasutatav maa üle 1000 ha

Sarnaselt ÜPTle on ka põhilisel
sissetulekutoetusel samad kasud sissetulekute,
riskide maandamise ning põllumajandusmaa
hooldamise näol

ent

mis on aga siis toetuse eesmärgiks?

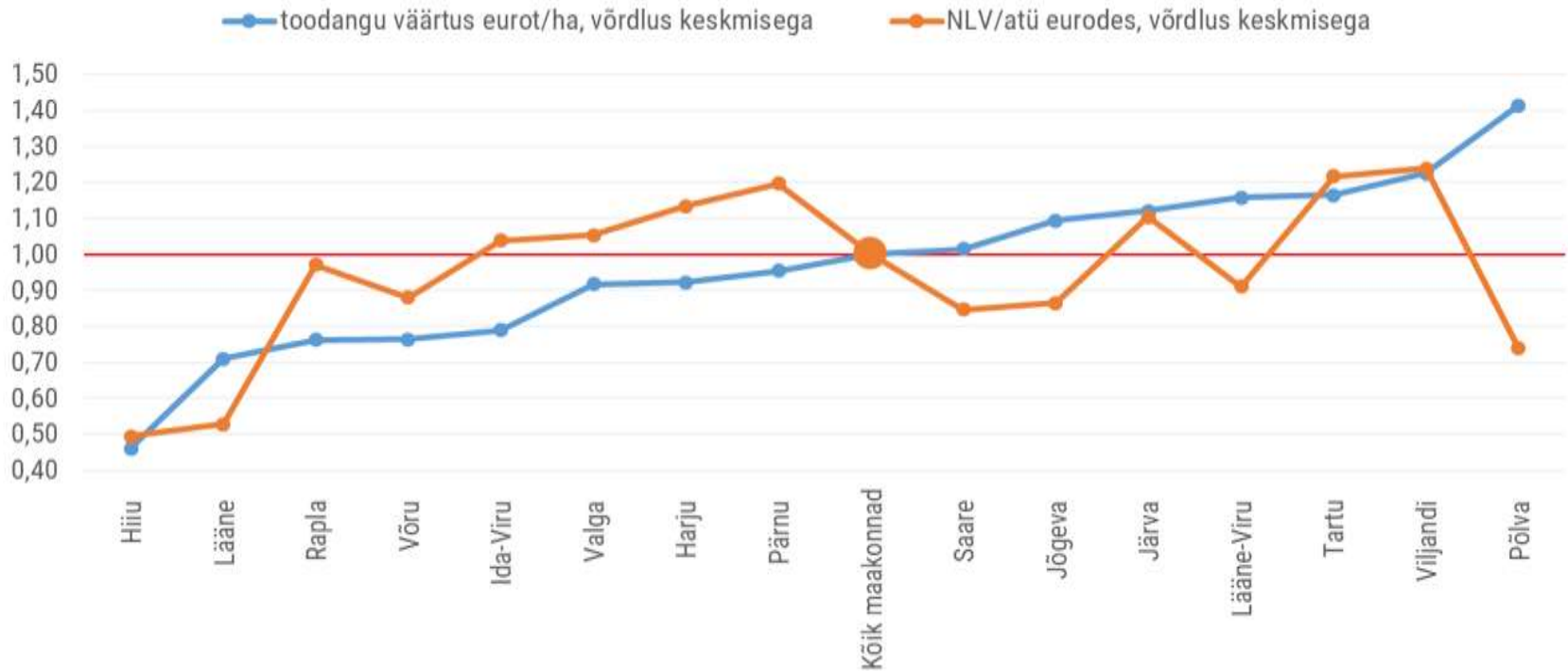
Milleks maksame? Mis kasu saame? Meie eesmärk?

Pakkuda keskkonda hoidvat avalikku teenust hooldatud põllumajandusmaastiku näol, kus on võimalik toota toitu, andes põllumajandustootjatele stabiilset sissetulekut, millega maandada (osaliselt) võimalikke ettevõtlusriske.

Põhitoetuse diferentseerimine ?

KOM ettepaneku kohaselt on meil võimalik diferentseerida ühikumäärasid sotsiaalmajanduslikel põhjustel või agronoomilistel põhjustel eri piirkondades

Sotsiaalmajanduslikud erisused maakondades (2)

Keskmine toodangu väärtus 2016-2018 **850 eurot/ha**

Keskmine netolisandväärtus aasta tööjõuühiku kohta 2016-2018 on **17 153 eurot**

Agronoomilised erinevused

Eraldi piirkondi otseselt välja ei saa tuua nagu teistel LRidel nt mägipiirkonnad või olulised kliimaatilised erisused

Happeliste muldadele eraldi väljatöötamisele lupjamise toetus.

Mulla kaitse – keskkonnatoetuste alt eraldi lähenemine

Agrotehnilised võtted – kas on välja tuua piirkonda, kus need oleksid täiesti testsugused?

Sekkumisleht

Vajalik on teha TG otsus diferentseerimise rakendamiseks või mitte rakendamiseks

Vajalik on sektori ettepanek ühikumäära taseme osas

MAAELUMINISTEERIUM

Ümberjaotav toetus

Ümberjaotav toetus 2015-2020

Eesti ei soovinud rakendada vabatahtlikku ümberjaotavat toetust, mis oleks rakendamisel pidanud maksma kuni 39 esimese ha eest.

39 ha saadi kogu hektarite arvu jagamisel taotlejate arvuga.

Ümberjaotavat toetust rakendasid aga käesoleval perioodil üheksa liikmesriiki.

Teistes liikmesriikides rakendatav ümberjaotav toetus 2017 aastal

MS	Rakendatav toetuskeem	Piirmäär (ha)	Ühikumäär (EUR/ha)	% BPSist või SAPSist
BE-Wallonia	BPS	0-30	127	35
DE	BPS	0-30	50,14	17
		30,01 - 46	30,08	11
FR	BPS	0-52	49,6	18
HR*	BPS	0-20	75,99	17
UK-Wales	BPS	0-54	51,02	26
BG	SAPS	0-30	75,32	33
LT	SAPS	0-30	51,81	27
PL	SAPS	0-3	0	0
		3,01-30	40,01	16
RO	SAPS	0-5	5	3
		5,01-30	51,02	24

* arvutuslik summa täielikult otsetoetuste täielikul integreerimisel süsteemi ehk "phased in" lõpuks

Allikas: European Commission, Summary report on the implementation of direct payments, claim year 2017 (juuni 2019)

Täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks 2021-2027

Toetuse saamise tingimused samad, mis põhisissetulekutoetusel ent toetust makstakse vaid esimestele hektaritele, mille piiriks on arvutuslik keskmine ha arv

Arvutuslik keskmine ha arv

- 2018 andmetel on 66 ha
- 2019 andmetel on 68 ha

Toetusmäära on võimalik diferentseerida ha arvu järgi nt 1-10 ha, 10-66 ha.

Ümberjaotava toetuse eelarve

Kaks lähenemisvõimalust – jagatakse ära vaid *capping*'ust tuleneva summa või eraldatakse arvutuslik eelarve tulenevalt toetuse alla jäävatest ha

Esialgasel hinnangul KOM ettepaneku kohaselt võiks *capping*'u vähendus olla kuni 4 milj €

68 ha piir toob meile toetusõiguslikuna
ca 300 000 ha

Toetusmakse suurus ha kohta u ?%
põhisissetulekutoetusest

Sekkumisleht

Vajalik sektori ettepanek diferentseerimise kasutamiseks

Vajalik sektori ettepanek ühikumäära taseme osas

MAAELUMINISTERIUM

Aitäh!